

Biuletyn informacyjny Nr 25

Opieka prawna

Osoby w podeszłym wieku mogą nie być w stanie zadbać o swoje sprawy osobiste tymczasowo lub długotrwale z powodu choroby psychicznej (również związanej z wiekiem) lub niepełnosprawności umysłowej, mentalnej bądź fizycznej.

Opieka prawna jest ustanawiana przez sąd opiekuńczy (wydział sądu okręgowego) na korzyść osoby potrzebującej, w zakresie sfer życia i zadań, w których osoba ta potrzebuje pomocy i wsparcia. Procedura opiekuńcza rozpoczyna się na wniosek osoby potrzebującej lub osoby trzeciej (np. krewnego, sąsiada, pracownika opieki). Opieka ustanawiana jest przez sąd okręgowy tylko w razie ewidentnej konieczności. Bieżące koszty opieki ponosi osoba potrzebująca lub w razie braku środków sąd. Opieka z reguły nie jest potrzebna, kiedy wydano już pełnomocnictwo prewencyjne.

Do sprawowania opieki uwzględniane są najpierw osoby najbliższe (w pierwszej kolejności członkowie rodziny), ale również pracownicy stowarzyszenia opiekuńczego, instytucji opieki lub opiekunowie niezawodowi, a także opiekunowie zawodowi. Jeśli sporządzono już zarządzenie opiekuńcze, po sprawdzeniu przez sąd wskazana tam osoba zostaje ustanowiona jako opiekun.

Zadaniem opiekuna jest reprezentowanie sądowe i pozasądowe osoby potrzebującej w zakresie czynności, które ustalane są przez sąd indywidualnie, a także opieka osobista w zakresie wymaganym w poszczególnych przypadkach. Bez względu na zakres czynności, do jakich wyznaczony zostaje opiekun, może on je wykonywać tylko wtedy, jeśli osoba potrzebująca nie jest w stanie ich wykonywać z powodu choroby. Ponadto musi on stale uwzględniać życzenia osoby potrzebującej i podlega kontroli sądu składając raporty tymczasowe oraz roczne. Zadaniem opiekuna nie jest udzielanie pomocy osobistej, jak np. sprzątanie mieszkania, zakupy itd.

Kodeks cywilny (KC) nie zawiera typowego zakresu czynności, lecz uprawnia sędziego do znalezienia i określenia zakresu czynności, które dokładnie odpowiadają potrzebom osoby chorej.

Możliwe zakresy czynności

Sprawy majątkowe

To bardzo szeroki zakres czynności. Obejmuje on uregulowanie spraw finansowych. Opiekun musi również sprawdzić, czy osoba potrzebująca jest jeszcze w stanie właściwie posługiwać się pieniędzmi. Na podstawie wykazu majątkowego opiekun musi regularnie dokumentować przed sądem dochody i wydatki, np.

- administrowanie majątkiem w zakresie zabezpieczenia warunków życiowych
- dochodzenie roszczeń (np. zwolnienie z opłat za lekarstwa, wniosek o dodatek mieszkaniowy)
- regulacja ewentualnych długów

Sprawy pobytowe

Ten zakres czynności obejmuje wszystkie uregulowania dotyczące mieszkania, np.

- środki związane z pozbawieniem wolności i środki rodzaju pobytowego

- przeprowadzka do mieszkania o innej formie (np. całkowicie stacjonarna placówka opiekuńcza)

Sprawy związane ze zdrowiem i leczeniem

Ten zakres czynności obejmuje z reguły decyzje dotyczące środków medycznych natury ambulatoryjnej i stacjonarnej, np.

- zgoda na badania, operacje i stosowanie środków leczenia
- uregulowania w przypadku skierowania do szpitala
- zgoda na przepisywanie leków

Sprawy mieszkaniowe

Ponieważ mieszkanie już w konstytucji jest szczególnie chronionym terminem, sprawy mieszkaniowe zostają z reguły wskazane przez sąd opiekuńczy jako oddzielny zakres czynności, np.

- opuszczenie mieszkania
- płatność czynszu
- wnioski o dodatek mieszkaniowy

Ponieważ w tym przypadku ważne są również uregulowania finansowe, sprawy te objęte są najczęściej rozszerzonym zakresem czynności w ramach opieki majątkowej.

Sprawy związane z usługami pocztowymi i telekomunikacją

To są również dobra prawne szczególnie chronione w konstytucji i dlatego traktuje się je jako oddzielny zakres czynności. Opiekun może podejmować decyzje dotyczące telekomunikacji, odbierać pocztę osoby potrzebującej, otwierać listy oraz w zależności od sytuacji przekazywać je lub nie przekazywać osobie potrzebującej.

Reprezentowanie przed organami władzy oraz kierownictwem ośrodków zdrowia i domów opieki

Ten zakres czynności uwzględniony jest już w sprawach pobytowych, majątkowych i związanych ze zdrowiem. Jeszcze raz zwracamy jednak na niego uwagę, aby uniknąć możliwych nieścisłości w przypadku reprezentowania ustawowego.

Takie reprezentowanie jest szczególnie ważne, aby przekazywać ewentualne skargi osoby potrzebującej kierownictwu domu opieki.

Z wymienionymi zakresami czynności związane są czynności prawne, na które opiekun musi uzyskać dodatkową zgodę sądu okręgowego. Jest to np. zaciąganie kredytów, spory o spadek, likwidowanie kont bankowych, pobyt związany z pozbawieniem lub ograniczeniem wolności, wypowiedzenie najmu mieszkania.

Służymy Państwu radą i udzielamy informacji w poradni opieki

www.pflegestuetzpunkteberlin.de

Poradnie opieki w Berlinie są finansowane przez berlińskie kasy opiekuńcze i kraj związkowy Berlin